

Bevarandeplan för Natura 2000-området Sandsele

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12

Namn och områdeskod: Sandsele, SE0810371

Kommun: Sorsele

Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)

Övrigt skydd: Vindelälven är skydd mot vattenkraftsutbyggnad enligt 4 kap 6§ miljöbalken. Resten av området saknar övrigt skydd.

Markägare: Privata

Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten

Area: 6,1 ha

Karta

Sandsele
Områdeskod: SE0810371
Kommun: Sorsele
Area: 6,1 ha

Länsstyrelsen
Västerbotten

Gräns för Natura 2000-området

0

0,25

0,5

 Kilometer

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

3210 Större vattendrag	2,0 ha
6450 Svämningar	0,5 ha
7230 Rikkärr	0,01 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1013 Kalkkärrsgrynsnäcka

Beskrivning av området

Sandsele är ett område utefter Vindelälvens strand ca 30 km sydost om Sorsele tätort, intill Europaväg 45. Området består delvis av rika strandkärr och hyser en rik vegetation. Vide dominerar längs stranden och kringliggande skog domineras av gles tallskog, omväxlande med yngre lövskog eller buskage. Skogen i området är inte en utpekad naturtyp. Större delen av området svämmas över under höga flöden i Vindelälven. I de rika partierna förekommer Natura 2000-arten kalkkärrsgrynsnäcka.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Kalkkärrsgrynsnäckan och rikkärret den lever i.

Motivering

Kalkkärrsgrynsnäcka är en sällsynt art knuten till rikkärr. Dessa kärr är beroende av en ostörd hydrologi och är ofta hotade av dikning. Det är därför viktigt att Sandsele och liknande områden skyddas.

Prioriterade åtgärder

Inga åtgärder är i dagsläget aktuella.

Beskrivning av utpekade naturtyper

3210 Större vattendrag

Större naturliga vattendrag eller delar av vattendrag med relativt näringsfattigt och klart vatten. Naturtypen omfattar oftast vattendrag som har strömföring minst 4 och/eller högre årsmedelvattenföring än 20 m³/s. Sandsele ligger vid Vindelälven som även utgör ett eget Natura 2000-område.

Bevarandetilstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Älven har ett naturligt flöde och är opåverkad av dämning. För detaljerad information och bedömningar för Vindelälven, se bevarandeplanen för det området.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en hydrologi med naturliga fluktuationer i vattenföring och vattenstånd. Den ska vara fri från påverkan av dämning. Vattenkvaliteten ska vara god och fri från giftiga ämnen samt övergödning och försurning orsakad av människan. Arealen ska inte minska.

6450 Svämängar

Gräsmarker längs med större vattendrag norr om den naturliga Norrlandsgränsen som översvämmas under vår och sommar. I Sandsele är det en relativt smal zon närmast vattnet som inte är bevuxen med videbuskar, och de är till stor del blockiga. Ytterligare områden med svämängar finns spridda i området men de har ett stort inslag av viden.

Bevarandetilstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Vindelälven har en naturlig hydrologi med variationer i vattenstånd som årligen översvämmas naturtypen.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en naturlig hydrologi och präglas av årligen återkommande översvämningar. Den ska behålla en naturlig näringsstatus utan påverkan av gödsling eller kalkning. Arealen ska inte minska.

7230 Rikkärr

Som rikkärr klassas minerotrofa myrar och rika källmiljöer där ständig tillförsel av baskatjonrikt vatten från omgivningen sker. pH-värdet i myren är vanligen 6 eller högre. Här finns en speciell flora och fauna som varierar med t.ex. krontäckningsgrad, kalkhalt och näringsförhållanden. I området är det smärre partier närmast älvstranden som har karaktären av rikkärr och de är inte särskilt väl utvecklade. Kalkkärrsgrynsnäcka är den mest krävande arten som förekommer.

Bevarandetilstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Naturtypen har en till synes naturlig hydrologi.

Bevarandemål

Hydrologin och hydrokemin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrats genom t.ex. dikning, körskador, exploatering eller försurning. Kärrrets struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Kalkkärrsgrynsnäcka ska finnas kvar. Naturtypen ska vara fortsatt öppen. Arealen ska inte minska.

Beskrivning av utpekade arter

1013 Kalkkärrsgrynsnäcka

Kalkkärrsgrynsnäckan lever i öppna rikkärr, framförallt extremrikkärr. Arten förekommer även i kalkfuktängar och sällsynt i rikare stråk i mosselaggar och i gles sumpskog.

Bevarandetillstånd idag

Artens populationsstorlek är svår att övervaka, men den bör ha ett gynnsamt tillstånd så länge en god hydrologi upprätthålls och kärret inte växer igen.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljön ska förbli gynnsam, med mossrika och ständigt fuktiga partier, gärna där det finns tuvor av axag eller lågväxta starr.

Hotbild

Områdets värden är beroende av naturliga fluktuationer i vattenstånd. Dämning skulle utgöra ett mycket stort hot, men eftersom Vindelälven är skyddad som nationalälv får det inte förekomma. Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, snötäcke osv. så mycket att hydrologin i Vindelälven förändras.

Området har med stor sannolikhet tidigare varit öppnare och utnyttjats för slåtter, och kanske bete. Nu finns ingen sådan hävd och området har troligtvis därför växt igen något. Påverkan från älven garanterar att området inte växer igen helt, och Länsstyrelsen bedömer att förutsättningarna för kalkkärrsgrynsnäckan inte påverkas nämnbart av frånvaro av hävd.

Övriga verksamheter och åtgärder som kan påverka området värden innefattar terrängkörning och annat markslitage; exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom berg- och torvtäkt; kalkning och gödsling.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Sandsele är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken. Skogsbruk är inte reglerat, men hänsyn och tillståndsplikten bedöms vara ett tillräckligt skydd.

Kalkkärrsgrynsnäckan ingick i Åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr som genomfördes 2006-2010.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder är i dagsläget aktuella. Om rikkärren och svämängarna börjar växa igen kan röjning, slåtter eller bete bli aktuellt för att hålla dem öppna.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller ensstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.